Escape Rooms for Green Entrepreneurship

SEKWENCJA PEDAGOGICZNA

Niewidzialny łańcuch



GŁÓWNE TEMATY

podstawy łańcucha dostaw | warunki pracy | przejrzystość

Grupa docelowa: osoby w wieku 16+
Czas trwania: 4-5 sesji (po ok. 45-60 minut każda)

Wstęp

Wiele produktów codziennego użytku jest częścią złożonych globalnych łańcuchów dostaw, które pozostają w dużej mierze niewidoczne dla konsumentów. Od wydobycia surowców, przez produkcję, transport, aż po sprzedaż detaliczną, każdy etap wiąże się z ludźmi, środowiskiem i decyzjami, które kształtują etyczny ślad produktu. Kwestie takie jak niesprawiedliwe warunki pracy, degradacja środowiska i brak przejrzystości często kryją się za uproszczonymi etykietami lub hasłami marketingowymi.

Ta przygotowawcza sekwencja dydaktyczna wprowadza uczestników w podstawowe koncepcje łańcuchów dostaw, warunków pracy, przejrzystości i odpowiedzialności etycznej. Przygotowuje ich do udziału w escape roomie „Niewidzialny Łańcuch", w którym gracze badają produkty codziennego użytku i odkrywają ukryte skutki społeczne i środowiskowe, jakie za nimi stoją.

Dzięki temu uczestnicy zdobędą podstawową wiedzę na temat funkcjonowania łańcuchów dostaw, sposobu ukrywania nieetycznych praktyk oraz tego, w jaki sposób przejrzystość może wspierać podejmowanie bardziej odpowiedzialnych decyzji w trakcie rozgrywki.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Escape Rooms for Green Entrepreneurship

Przegląd sekwencji pedagogicznej

SESJA	TEMAT	GŁÓWNY CEL	KLUCZOWE METODY
1	Podstawy łańcucha dostaw	Globalna produkcja i połączenia	Prezentacja, dyskusja, mapowanie
2	Ukryta praca i nieuczciwe praktyki	Warunki pracy, eksploatacja	Przykłady przypadków, analiza scenariuszy
3	Przejrzystość i możliwość śledzenia	Etykiety, dowody i wiarygodność	Analiza źródeł, zadania porównawcze
4	Etyczne łańcuchy dostaw i przygotowanie rozgrywki	Synteza i zastosowanie	Mapowanie, dyskusja, przegląd



Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Escape Rooms for Green Entrepreneurship

SESJA 1: Zrozumienie łańcuchów dostaw

Cel

Przedstawienie koncepcji łańcuchów dostaw i opisanie, w jaki sposób codzienne produkty są powiązane z globalnymi systemami produkcji, obejmującymi ludzi, miejsca i zasoby.

Rezultaty uczenia się

Uczniowie będą potrafili:

- Zdefiniować, czym jest łańcuch dostaw
- Określić główne etapy globalnego łańcucha dostaw
- Wyjaśnić, w jaki sposób konsumenci są połączeni z producentami i środowiskiem za pośrednictwem produktów

Kluczowe koncepcje, definicje i przykłady

Łańcuch dostaw

Sekwencja procesów związanych z produkcją i dostawą produktu, od wydobycia surowca, po konsumpcję i utylizację.

Konkretny przykład: produkcja bawełnianej koszulki wiąże się z uprawą bawełny, przędzeniem, produkcją tkaniny, szyciem odzieży, transportem, sprzedażą detaliczną i utylizacją po zakończeniu cyklu życia.

Globalna produkcja

Procesy produkcyjne rozproszone w wielu krajach, często kształtowane przez koszty, dostępność siły roboczej i regulacje.

Konkretny przykład: Urządzenia elektroniczne montowane w jednym kraju z wykorzystaniem minerałów wydobywanych w innym kraju i sprzedawane na całym świecie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Połączenie konsumenckie

Pogląd, że decyzje zakupowe łączą konsumentów z pracownikami pracującymi w odległych miejscach i wpływem na środowisko, nawet jeśli powiązania te nie są widoczne na pierwszy rzut oka.

Działania

- Wprowadzenie kluczowych koncepcji za pomocą wizualnych diagramów łańcucha dostaw
- Dyskusja grupowa: „Skąd pochodzi ten produkt?”
- Mapowanie prostej ścieżki produktu od surowca do półki sklepowej
- Identyfikacja ukrytych lub pomijanych etapów w znanych produktach

Ocena

Zadanie podsumowujące: Opisz jeden etap łańcucha dostaw produktu, o którym wcześniej nie wiedziałeś.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

SESJA 2: Ukryta praca i nieuczciwe praktyki

Cel

Zwiększanie świadomości na temat niewidocznej pracy, niebezpiecznych warunków pracy i systematycznego wykorzystywania w globalnych łańcuchach dostaw.

Rezultaty uczenia się

Uczniowie będą potrafili:

- Zdefiniować kluczowe pojęcia związane z warunkami pracy i wyzyskiem
- Zidentyfikować typowe wskaźniki nieuczciwej lub nieetycznej produkcji
- Wyjaśnić, dlaczego takie praktyki często pozostają ukryte przed konsumentami

Kluczowe koncepcje, definicje i przykłady

Nieuczciwe praktyki pracownicze

Warunki pracy naruszające podstawowe prawa pracownicze, w tym niedopłacanie, nadgodziny i brak bezpieczeństwa.

Konkretny przykład: Pracownicy przemysłu odzieżowego otrzymujący wynagrodzenie niższe od płacy minimalnej.

Praca przymusowa

Praca wykonywana wbrew własnej woli, pod groźbą lub przymusem.

Konkretny przykład: Pracownicy uwięzieni z powodu długów lub zatrzymanych dokumentów tożsamości.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Niebezpieczne warunki pracy

Środowiska pracy, w których pracownicy są narażeni na krzywdę fizyczną lub zagrożenie zdrowia.

Konkretny przykład: Górnictwo bez sprzętu ochronnego.

Działania

- Wprowadzenie kluczowych pojęć z przykładami z życia wziętymi
- Analiza scenariuszy: identyfikacja praktyk etycznych i nieetycznych w krótkich opisach przypadków
- Dyskusja grupowa na temat tego, kto korzysta z ukrytej pracy i dlaczego ona trwa

Analiza scenariuszy – opisy przypadków

Uczniowie czytają krótkie scenariusze opisujące warunki pracy w różnych kontekstach produkcyjnych. W grupach określają, czy opisane praktyki wydają się uczciwe, nieuczciwe czy niepewne, i podają uzasadnienie.

Przykłady:

Przypadek 1 – Nadgodziny w fabryce odzieży

Fabryka odzieży produkująca koszulki dla międzynarodowych marek wymaga od pracowników pozostawania w pracy kilka godzin dłużej niż zwykle w okresach wzmożonego ruchu. Pracownicy otrzymują wynagrodzenie za nadgodziny, ale odmowa pracy w nadgodzinach może skutkować utratą możliwości pracy w przyszłości.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Tematy do dyskusji

- Czy ta sytuacja jest uczciwa czy nieuczciwa?
- Czy pracownicy mają realny wybór w kwestii akceptacji nadgodzin?
- Jakich informacji potrzebujesz, aby móc dokładniej ocenić tę sytuację?

Przypadek 2 – Górnictwo bez zabezpieczenia

W małej kopalni wydobywającej minerały wykorzystywane w elektronice, pracownicy posługują się podstawowymi narzędziami i często pracują bez kasków, rękawic i środków ochrony dróg oddechowych. Kopalnia zapewnia miejsca pracy w regionie, w którym jest niewiele innych możliwości zatrudnienia.

Tematy do dyskusji

- Jakie ryzyko grozi pracownikom w tej sytuacji?
- Dlaczego nadal mogą istnieć niebezpieczne warunki?
- Kto może odpowiadać za poprawę bezpieczeństwa?

Przypadek 3 – Rekrutacja za pomocą długu

Pracownicy z terenów wiejskich są rekrutowani do pracy w budownictwie za granicą. Przed wyjazdem muszą uiścić wysoką opłatę rekrutacyjną w agencji. Po przyjeździe ich paszporty są przechowywane przez pracodawcę do czasu spłaty długu.

Tematy do dyskusji

- Czy ta sytuacja wskazuje na pracę przymusową?
- Dlaczego pracownicy godzą się na takie warunki?
- Jakie znaki ostrzegawcze występują w tym scenariuszu?

Ocena

Krótka pisemna refleksja: Co sprawia, że warunki pracy są sprawiedliwe lub niesprawiedliwe?

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

SESJA 3: Przejrzystość i identyfikowalność

Cel:
Rozwijanie u uczniów umiejętności oceny twierdzeń, etykiet i informacji związanych z etyczną produkcją, zrównoważonym rozwojem i przejrzystością przepisów.

Rezultaty uczenia się
Uczniowie będą potrafili:

- Zdefiniować przejrzystość i identyfikowalność w łańcuchach dostaw
- Rozróżnić wiarygodne i niewiarygodne oświadczenia dotyczące etyki i zrównoważonego rozwoju
- Wyjaśnić, dlaczego firmy mają obowiązek raportowania ryzyka społecznego i środowiskowego
- Wykorzystać podstawowe ramy, takie jak Fair Trade i CSRD, do oceny informacji dotyczących łańcucha dostaw

Kluczowe koncepcje, definicje i przykłady

Przezroczystość
Zakres, w jakim firmy otwarcie dzielą się informacjami o tym, jak i gdzie wytwarzane są produkty, w tym o ryzyku i oddziaływaniu.

Konkretny przykład: publicznie dostępne listy dostawców lub raporty dotyczące zrównoważonego rozwoju.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Identyfikowalność (Traceability)

Możliwość śledzenia komponentów i materiałów produktu na każdym etapie łańcucha dostaw.

Konkretny przykład: kody QR lub cyfrowe paszporty produktów odsyłające do informacji o źródłach.

Sprawiedliwy handel

System certyfikacji i zbiór zasad mających na celu zapewnienie uczciwych wynagrodzeń, bezpiecznych warunków pracy i praw pracowniczych, w szczególności w globalnych łańcuchach dostaw.

Dlaczego to ważne: Etykiety Fair Trade są często wykorzystywane jako wyznaczniki etycznej produkcji, ale należy zrozumieć ich zakres i ograniczenia.

Konkretny przykład: kawa posiadająca certyfikat Fairtrade gwarantujący rolnikom minimalne ceny i standardy pracy.

Dyrektywa w sprawie raportowania zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw (CSRD)

Rozporządzenie UE, które nakłada na niektóre przedsiębiorstwa obowiązek składania sprawozdań dotyczących wpływu ich działalności na ludzi i środowisko, w tym istotnych zagrożeń występujących w ich łańcuchach dostaw.

Dlaczego przedsiębiorstwa muszą składać sprawozdania: Aby ułatwić zrozumienie i porównanie sposobów, w jakie przedsiębiorstwa zarządzają swoim wpływem społecznym i środowiskowym oraz związanymi z tym zagrożeniami.

Konkretny przykład: Duże firmy identyfikujące i ujawniające ryzyka związane z warunkami pracy w swoich łańcuchach dostaw.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Działania

- Krótki wstęp wprowadzający do Sprawiedliwego Handlu i CSRD jako narzędzi przejrzystości i identyfikacji ryzyka
- Porównanie różnych etykiet produktów i oświadczeń firm
- Analiza krótkich opisów źródłowych: informacje przejrzyste i niejasne
- Identyfikacja brakujących informacji w uproszczonych przykładach łańcucha dostaw

Ocena

Zadanie grupowe: Wybierzcie jeden produkt i uzasadnijcie, czy jego łańcuch dostaw jest przejrzysty, powołując się na dowody.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Escape Rooms for Green Entrepreneurship

SESJA 4: Etyczne łańcuchy dostaw i przygotowanie rozgrywki

Cel:
Podsumowanie kluczowych koncepcji i przygotowanie uczestników do zastosowania wiedzy w escape roomie.

Rezultaty uczenia się
Uczniowie będą potrafili:

- Określić cechy bardziej etycznych łańcuchów dostaw
- Połączyć warunki pracy i przejrzystość z odpowiedzialnością konsumenta
- Zastosować kluczowe koncepcje podczas śledztwa w pokoju zagadek

Kluczowe koncepcje, definicje i przykłady

Etyczny łańcuch dostaw
Łańcuch dostaw, który dąży do poszanowania praw pracowniczych, ograniczenia szkód wyrządzanych środowisku i zwiększenia przejrzystości.

Konkretny przykład: Firmy łączące uczciwe standardy pracy z przejrzystymi informacjami o źródłach zaopatrzenia.

Odpowiedzialność konsumenta
Pogląd, że świadome decyzje zakupowe mogą wpływać na praktyki produkcyjne.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Działania

- Dyskusja grupowa dotycząca syntezy łączącej łańcuchy dostaw, pracę i przejrzystość
- Mapowanie uproszczonego modelu etycznego łańcucha dostaw
- Przegląd kluczowego słownictwa i wyjaśnienie, w jaki sposób pojęcia pojawiają się w escape roomie

Ocena

Krótki quiz kontrolny obejmujący podstawowe pojęcia i terminy.

Quiz z listy kontrolnej: przegląd podstawowych pojęć

Uczniowie odpowiadają na poniższe pytania indywidualnie lub w parach. Quiz powtarza kluczowe pojęcia wprowadzane w trakcie całego cyklu dydaktycznego.

Pytania

1. Czym jest łańcuch dostaw?

a) System używany przez firmy do reklamowania produktów
b) Sekwencja procesów związanych z produkcją i dostarczaniem produktu
c) Lista firm sprzedających ten sam produkt

Prawidłowa odpowiedź: b

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

2. Który z poniższych jest przykładem etapu łańcucha dostaw?
a) Wydobycie surowców
b) Kampanie marketingowe
c) Opinie klientów

Prawidłowa odpowiedź: a

3. Co oznaczają „nieuczciwe praktyki pracownicze”?
a) Warunki pracy naruszające podstawowe prawa pracownicze
b) Prace wymagające specjalnego przeszkolenia
c) Praca wykonywana w innym kraju

Prawidłowa odpowiedź: a

4. Która sytuacja może wskazywać na pracę przymusową?
a) Pracownicy otrzymują bezpłatne szkolenie
b) Pracownicy nie mogą zrezygnować z pracy, ponieważ zatrzymano im paszporty
c) Pracownicy otrzymują wynagrodzenie za nadgodziny

Prawidłowa odpowiedź: b

5. Co oznacza przejrzystość w łańcuchach dostaw?
a) Firmy udostępniające informacje o tym, gdzie i jak powstają produkty
b) Produkty sprzedawane po niższych cenach
c) Firmy reklamujące swoje produkty w Internecie

Prawidłowa odpowiedź: a

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

6. Czym jest identyfikowalność?
a) Możliwość śledzenia materiałów i komponentów produktu w całym łańcuchu dostaw
b) Możliwość szybkiego transportu produktów
c) Proces sprzedaży produktów w różnych krajach

Prawidłowa odpowiedź: a

7. Jaki jest cel certyfikatów takich jak Fair Trade?
a) Aby zagwarantować najniższą cenę produktu
b) Aby wspierać uczciwe płace i bezpieczniejsze warunki pracy
c) Aby zwiększyć reklamę produktu

Prawidłowa odpowiedź: b

8. Dlaczego istnieją przepisy takie jak CSRD?
a) Aby wymagać od firm raportowania wpływu na środowisko i społeczeństwo
b) Aby zmniejszyć liczbę produktów na rynku
c) Aby kontrolować ceny produktów

Prawidłowa odpowiedź: a

Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Notatka dla prowadzącego (opcjonalnie)

Przed rozpoczęciem zabawy w escape roomie przejrzyjcie wspólnie odpowiedzi i wyjaśnijcie wszelkie nieporozumienia.

SEKWENCJA PEDAGOGICZNA

Escape Rooms for Green Entrepreneurship



Dofinansowane przez Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.